

AGILAB group s.r.o. Velehradská 23 130 00 Praha 3	Doporučení pro indikaci lab. vyšetření v mikrobiologii	
	Zkratka: I-L-19	Zpracoval: Čermáková
	Verze: 1	Schválil: Rozprimová
	Strana/celkem: 1/3	Platnost od: 1. 11. 2020

Zásadním krokem pro záchyt bakteriálních agens infekčních onemocnění kultivační metodou je odběr biologického materiálu před podáním antimikrobiálních látek!

Algoritmus doporučení k odběru biologického materiálu u podezření na infekční onemocnění:

Infekce horních cest dýchacích:

1. susp. tonzilofaryngitida: výtěr z krku nebo výtěr z tonzil nebo obsah peritonzilárního abscesu
2. susp. černý kašel (pertuse, parapertuse): výtěr z nosohltanu nebo výtěr z hrtanu (nutná informace pro laboratoř)
3. susp. záškrt (difterie): výtěr z krku nebo nosohltanu nebo výtěr z hrtanu (nutná informace pro laboratoř)
4. susp. bakteriální zánět dutin (sinusitida): punktát z paranazálních dutin: jedná se o tekutý materiál, v den doručení lze podat klinikovi informaci mikroskopického vyšetření
5. susp. zánět sliznice jazyka (glositida), soor: výtěr z dutiny ústní nebo stěr z jazyka
6. susp. chřipkové onemocnění: výtěr z krku nebo stěr z dutiny ústní (bukální sliznice)
7. screening *St. aureus* (MRSA, MSSA): výtěr z nosu

Infekce dolních cest dýchacích:

1. susp. zánět průdušnice a průdušek (bronchitida): sputum (! více nežli > 90 % infekcí v této lokalitě je způsobených viry)
2. susp. zánět plic (pneumonie): sputum + **hemokultura** + moč k průkazu antigenů *Str. pneumoniae* a *Leg. pneumophila* – pozitivní mikroskopie, hemokultivace nebo průkaz antigenů je důležitá informace pro zahájení antimikrobiální léčby); bronchoalveolární laváž
3. susp. pneumocystová pneumonie (*Pneumocystis jiroveci*): sputum nebo bronchoalveolární laváž

Infekce ucha:

1. susp. zánět zevního zvukovodu: výtěr ze zevního zvukovodu (orientační, není validní pro záněty středouší)
2. susp. zánět středního ucha: materiál po paracentéze (tekutý: vysoká výtěžnost mikroskopického vyšetření; pokud odebrán stěr je nutné čekat na kultivaci)

Infekce oka:

1. zánět spojivek (konjunktivitida): stěr ze spojivkového vaku (u novorozenců myslet i na gonokokovou etiologii)
2. zánět rohovky (keratitidy), záněty duhovky (iridocyklitidy): seškrab rohovky (lze očkovat i přímo na kultivační půdy po domluvě s laboratoří); kontaktní čočky včetně vyplachovacího roztoku a pouzdra (výtěžné je i mikroskopické vyšetření)

Infekce kůže a měkkých tkání:

1. susp. hnisavé infekce kůže (pyodermie): stěr z kožního defektu nebo z bércového vředu nebo z dekubitu nebo z gangrény nebo tekutý materiál: hnis nebo obsah abscesu nebo měkká tkáň – vysoká výtěžnost mikroskopického vyšetření pro zahájení antimikrobiální léčby; pacient s celkovými příznaky: + **hemokultura**
2. susp. hnisavé infekce kůže s tvorbou píštělí: stěr nebo obsah píštěle (při podezření na aktinomykotické onemocnění je potřebné informovat laboratoř kvůli prodloužení anaerobní kultivace)

AGILAB group s.r.o. Velehradská 23 130 00 Praha 3	Doporučení pro indikaci lab. vyšetření v mikrobiologii	
	Zkratka: I-L-19	Zpracoval: Čermáková
	Verze: 1	Schválil: Rozprimová
	Strana/celkem: 2/3	Platnost od: 1. 11. 2020

3. ranné infekce: stěr z rány (informace pro laboratoř, jestli se jedná o povrchovou nebo hlubokou ránu a o jakou lokalizaci a příčina vzniku: chirurgický zákrok, zranění, pokousání zvířetem); pacient s celkovými příznaky: + **hemokultura**
4. screening *St. aureus* (MRSA, MSSA): stěr z axily nebo stěr z perinea

Infekce gastrointestinálního traktu, průjmové onemocnění:

1. susp. bakteriální etiologie: výtěry z konečníku (kultivace) nebo stolice velikosti lískového oříšku k průkazu bakteriálních antigenů (*Clostridioides difficile* nebo *Helicobacter pylori*)
2. susp. virová etiologie: stolice velikosti lískového oříšku k průkazu virových antigenů (rotaviry, adenoviry, noroviry)
3. susp. parazitární etiologie: otisk pásky na konečník a přilepení na podložní sklíčko (průkaz roupů); stolice nejlépe 3x se 24 hod. odstupem
4. susp. jaterní infekce: sérum (k vyloučení hepatitid)

Infekce kloubů a kostí:

1. susp. bakteriální infekce kloubů a kostí: kloubní výpotek, kostní sekvestr získaný peroperačně; pacient s celkovými příznaky: + **hemokultura**

Infekce centrálního nervového systému:

1. susp. bakt. zánět mozkových blan (meningitida): mozkomíšní mok + **hemokultura**; při podezření na ušní zdroj infekce + materiál po paracentéze nebo tekutina ze středouší
2. susp. virový zánět mozku: mozkomíšní mok + sérum
3. susp. parazitární zánět mozku (*Cryptococcus neoformans*): mozkomíšní mok

Infekce urogenitálního systému:

1. nekomplikované infekce dolních močových cest: střední proud moče nebo moč z perm. močového katétru + špička katétru
2. komplikované infekce dolních močových cest, záněty ledvin (pyelonefritidy) a urosepse: střední proud moče nebo moč z perm. močového katétru + špička katétru nebo cévkovaná moč nebo moč z různých druhů stomií), moč získaná suprapubickou punkcí + **hemokultura**
3. při podezření na intracelulární parazity (mykoplasmata, ureaplasmata, antigen *Chlamydia trachomatis*) u mužů: první proud moče, prostatický sekret, ejakulát. Při podezření na intracelulární parazity (mykoplasmata, ureaplasmata, antigen *Chlamydia trachomatis*) u žen: seškrab sliznice hrdla děložního nebo poševní sliznice nebo sliznice močové trubice
4. nekomplikované gynekologické infekce: výtěr z hrdla děložního nebo z pochvy nebo z močové trubice; stěr z vulvy. Při podezření na gonokokovou etiologii + stěr na podložní sklíčko bez jakékoliv fixace.
5. komplikované gynekologické infekce s celkovými příznaky: stěr z hrdla děložního nebo lochie, intrauterinní tělísko, obsah Bartholiniho žlázy + **hemokultura**
6. screening *Str. agalactiae* v 36. týdnu gravidity dle české legislativy: stěr z pochvy; výtěžnější je vaginorektální stěr (zdrojem *Str. agalactiae* je střevní obsah)

Febrilní stavy:

1. susp. bakt. etiologie: biologický materiál odebraný dle objektivních i subjektivních obtíží (viz výše; cévní a dialyzační katétry, cizorodý materiál, kloubní a cévní náhrady a další) + **hemokultura**
2. susp. virová etiologie: sérum
3. susp. parazit. etiologie: sérum; krevní roztěr na podložní sklíčko: tzv. "tlustá kapka" - k vyloučení malárie

AGILAB group s.r.o. Velehradská 23 130 00 Praha 3	Doporučení pro indikaci lab. vyšetření v mikrobiologii	
	Zkratka: I-L-19	Zpracoval: Čermáková
	Verze: 1	Schválil: Rozprimová
	Strana/celkem: 3/3	Platnost od: 1. 11. 2020

U všech infekčních onemocnění je potřebné stanovit i další hodnoty: zánětlivé parametry, krevní obraz, jaterní testy, stanovení laktátu, stanovení laktátu a glukózy v mozkomíšním moku, renální funkce a další.